SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 99. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 26, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ТРАВНЯ 1988 Ч. 99. РІК XCV.

КОНҐРЕС В РАВЕННІ ПРОЙШОВ З УСПІХОМ

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Як уже інформовано, понад 200 науковців, студентів, високих урядовців, духовних, журналістів і гостей зібралось в Равенні, Італія, щоб взяти участь в історичному Міжнародному конгресі для відзначення **Тисячоліття в Русі-Україні.**

Науковий конгрес став кульмінаційною точкою років плянування професора Омеляна Пріцака та Ігоря Шевченка з Гарвардського університету і Мирослава Лабуньки з університету Ля Салл у Філядельфії. Цю подію зорганізував Український Науковий Інститут Гарвардського університету (УНІГУ) при допомозі Комітету славістів і візантологів в Італії на чолі з проф. Антонієм Каріле з Болонського університету. Спонзорами Конгресу були Комітет Тисячоліття Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт (КТХРУ-ГП) на чолі з д-ром Степаном Ворохом та Фонд Катедр Українознавства (ФКУ). Понад тисячу щедрих громадян українців з Америки й Канади склали датки на цілі конгресу. Тверді основи для підготовки конгресу поклав Патріярх Йосиф Сліпий своєю княжою пожертвою (30.000 долярів) ще у 1983 році. Блаженніший вірив, що Науковий конгерс є дуже важливою частиною відзначувань Тисячоліття.

Проф. Каріле офіційно **відкрив з'їзд в театрі ім. Разі в Равенні, де протягом сімох днів відбувались засідання конгресу. Проф.** О. Пріцак, директор УНІГУ, промовляв, по-українськи. Його промова була перекладена відразу на англійську й італійську мови.

Він сказав: „Сьогодні ми є свідками одної з унікальних подій в історії культурного людства. Щасливим керуванням долі, ми удостоїлись бути учасниками Тисячолітнього Ювілею **Хрищення Руси-України.**

Майже точно до дня, тисячу років тому, в день Сошествія св. Духа 988 року, каган Руси Володимир Свя**тославич вирішив у Києві** столиці України, що кияни і його Русь повинні прийняти віру Спасителя.

Це був не тільки знаменний релігійний та політичний акт. З хвилиною хрищення почала входити в Русь вища культура, базована на письмі. Дотеперішнє циклічне думання замінив лінеарний час. Почалася творити в Русі-Україні свідомість своєї землі і свого народу. Почав вистукувати невпинно годинник історії.

Я дуже щасливий і гордий, що власне мені припала ця висока честь бути головою конгресу Тисячоліття Християнства Руси-України. В оцій хвилині твориться історія. Тисяча років дивляться на нас, щоб побажати успіху у нашім творчім науковім ділозі впродовж біжучого тижня. Оцим уважаю відкритим Міжнародний конгрес присвячений Тисячоліттю Християнства Руси-України".

Потім виступив проф. І. Шевченко, заступник директора УНІГУ. Відмітивши, що він промовляє і як представник УНІГУ, і як православний мирянин, він пояснив, чому вибрано Равенну як місце конгресу: тому, що як столиця візантійських екзархатів вона була осередком контактів між східнім і західнім християнством від V до IX століть, а також тому, що Равенна стала шляхом візатійської культури на Захід. **Проф.** Шевченко пояснив „Русь" та „Україну" як історичні терміни, що стосуються до християнізації Києва в 988 році. Він говорив про хрищення як про подію міжнародного значення, що в її візначенні повинні взяти участь члени всіх релігій та національностей. Найкращі славісти зібралися цього тижня в Равенні, сказав проф. Шевченко, щоб пока-

(Закінчення на стор. 4)

В Гарварді відкрито виставку

Бостон. — Заходами Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, департаменту славістики, Гарвардської бібліотеки та Окружного Комітету 1000-ліття тут в суботу, 21-го травня ц.р., розпочалась мистецька виставка п.н. „1000 років релігійного мистецтва в Україні".

Виставка проходить у приміщенні Гарвардської бібліотеки ім. Вайднера від год. 9-ої ранку до 10-ої вечора від понеділка до п'ятниці від 9-ої ранку до 5-ої по полудні в суботи та від полудня до 5-ої по полудні в неділі. Триватиме ця виставка до 31-го травня ц.р.

Частина виставки, в якій вміщені рідкісні книги, друки та ікони, що містяться в ротунді цієї бібліотеки буде доступною тільки від понеділка до п'ятниці від год. 9-ої ранку до 4:30 по полудні. За точнішими даними слід телефонувати до Вайднер бібліотеки (617) 495-4988.

У Філядельфії завершується підготова до Олімпіяди

Філядельфія. — Український Олімпійський Комітет повідомляє, що під час Меморіяльного вікенду, в днях 28-го, 29-го і 30-го травня цього року українська молодь ЗСА і Канади відзначатиме тисячолітній ювілей Християнства в Україні спортовою Олімпіядою і Здвигом Молоді у Філядельфії.

До участи в тій небуденній імпрезі зголосилось понад 700 змагунів, переважно членів спортових клюбів, Пласту і СУМ з терену ЗСА (Лос Анджелес, Чикаго, Дітройт, Воррен, Клівленд, Вашінгтон, Балтимор Філядельфія, Нюарк, Пассейк, Йонкерс, Ню Йорк, Гартфорд, Ню Гейвен, Північна Каролайна, Мериленд, і Ню Джерзі) і Канади (Торонто і Монтреаль).

Відкриття Олімпіяди і здвигу відбудеться в суботу 28-го травня, о год. 9-ій вранці на стадіоні Делавер Веллі коледжу.

Згідно з програмою, спортові змагання відбуватимуться в Делавер Веллі коледжі, на „Тризубівці", на плавальні в Гай Пойнт, в Українському Освітньо-Культурному Центрі і на гольфовому полі Іґл Ладж.

В суботу і неділю, 28-го і 29-го травня, о год. 3-ій по полудні на площі „Тризубівки" в Горшем відбуватиметься розвагова програма з участю танцювальної групи „Волошки" з Філядельфії і співачки Лесі Волянської з Монтреалю, а в год. 5-ій по полудні перед олімпійським вогнем буде роздача здобутих медалів.

В суботу вечером, в готелі Джордж Вашінгтон Ладж, при дорозі ч. 611 у Віллов Ґров, відбудеться товариська зустріч-бенкет з мистецькою програмою, а в неділю, там же, о год. 9-ій вечора — велика забава при звуках двох окрестр — „Чарівні Очі" з Коннектикат і „Чевона Калина" з Ню Джерзі.

Закриття Олімпіяди відбудеться в понеділок, 30-го травняк, о год. 1-ій по полудні на „Тризубівці".

Заповідачами олімпійських програм будуть Ігор Кунаш, Роман Швед і Степан Гавриш.

В Дітройті відбудеться процесія Тисячоліття

Дітройт. — Урочиста маніфестаційна процесія розпічнеться тут в 12-ій год. в суботу, 4-го червня ц.р., на розі вулиць Дж. Кампо і Коммор в Гемтремку. Процесія закінчиться на стадіоні Ківорт, де відбудеться святочна програма о год. 1:30 по полудні. До участи запрошені представники християнських Церков, представники міських, стейтових, і федеральних урядів та представники преси і телевізії.

Завданням цієї маніфестації є зібрати разом всіх українців — християн метрополії Дітройту та сусідніх міст, включно з Віндзором, щоб засвідчити перед американським суспільством чисельний стан, християнську згоду та пошану до минулого України.

Українку називають „героїнею голокосту"

Нюарк, Н. Дж. — У щоденнику „Стар-Леджер" з 13-го травня ц.р. поміщено статтю репортера Ел Френка п.з. „Героїня голокосту". В підзаголовку пояснюється, що мешканка Кренфорду в Ню Джерзі була вимінена жидівською Фундацією підтримки християнських рятівників і названа „героїнею голокосту".

Мова йде про українську жінку Олену Загайкевич-Мельничук, родичі якої переховали молоду пару жидів, Ізидора і Едду Шефлєрів, під час Другої світової війни. Автор статті описує про те, як одного вересневого вечора в нацистами окупованому Перемишлі О. Загайкевич почула стук у двері і, відчинивши, побачила молодих Шефлєрів, які щойно втікли від розстрілу і опинилися під дверима Загайкевичів.

Через дев'ять місяців скривалося подружжя Шефлєрів за штучно зробленою полицею з книжками аж до часу наближення совєтських військ. Сьогодні, пише кореспондент Френк, 67-літня О. Загайкевич говорить про її та її родичів вчинок як щось зовсім само зрозуміле. Розповідаючи про ці події, вона каже, що її родина ніколи навіть не подумала про те, щоб не переховати тих людей.

Рабин Гаролд Шулвайс, голова згаданої організації з осідком у Енсіно, Каліф. сказав, що його організація старається віднайти ще інших таких як О. Мельничук не тільки для того, щоб подати їхні добрі діла для загального відома, але і для того щоби запропонувати їм будь-яку тепер їм потрібну допомогу. „Вони наражували життя своє і своїх родин, щоб охоронити жидів перед нацистами", а розповідаючи про такі випадки публічно допоможе позбутись стереотипних загальників. „Україна не мала найкращої репутації серед жидів, але коли послухати розповідь Олени, то усвідомлюєте собі, що не можна нічого узагальнювати".

В дальшому кореспондент подає ще інший приклад португальського консула в місті Бордо у Франції, який не зважаючи на заборону, видав біля 30,000 до 40,000 віз, що уможливило жидам виїзд.

Московські церковники закликають до молитов за успіх зустрічі

Ґарфілд, Н. Дж. — До З'єднаних Стейтів Америки прибула більша делеґація урядової Російської Православної Церкви, яку очолюють три єпископи, якраз напередодні виїзду президента Роналда Реґена до Москви на четверту зустріч на вершинах з генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим. Совєтські церковники, використовуючи політичну ситуацію, яка створилась у зв'язку з поїздкою Президента ЗСА до СССР, зупинившись у нюджерзькій місцевості Ґарфілд, у парохії „матірної" Американської Православної Церкви, яка діє під юрисдикцією московського Патріярха Пімена, закликали до молитов за успішний перебіг нарад у Москві.

Кореспондент газети „Стар-Леджер" Майкл Розанскі інформує при тій нагоді про головну ціль поїздки представників Церкви Пімена до ЗСА. Їхнім завданням буде допильнувати тут, щоб ювілей 1000-ліття Християнства в Україні (в оригіналі Росії) був належно використаний підлеглою їм Церквою і спорідненими релігійними об'єднаннями, згідно з програмою Патріярха Пімена і Центрального Комітету КПСС.

Парафія в Ґарфілді є другою найбільшою з черги, яка визнає зверхність Пімена і духовно об'єднана з Російською Православною Церквою в СССР, тому якраз звідси, як здогадуються кореспонденти, совєтські висланники розпочали свою „місію". Вони зустрілись тут з місцевими церковними і світськими діячами та заявили, що їхнім завданням в ЗСА буде зустрітись з речниками різних Церков і релігійних об'єднань, поінформувати їх про ювілейні святкування 1000-ліття „в Росії" і закликати інші церкви до духовного об'єднання, миру та співпраці „в дусі євангельського вчення", — заявили Митрополит Ґідеон з Новосибірська і Єпископ Варнаум із Сибіру. Обидва церковники говорили через перекладачку Ольгу Нєвскую, яка пристала до цієї пропаґандивної групи у її поїздці по різних місцевостях ЗСА. Совєтська делеґація має в пляні зустрітись також з керівниками дієцезій Римо-Католицької Церкви, як про це повідомив кореспондентів о. Александр Голубов. Згаданого Митрополита супроводжають Архиєпископ Макарій з Івано-Франківська і Коломиї в Україні, протопресвітер Сєрґєй Тімонов, декан Новосибірської дієцезії і о. протопресвітер Владімір Кучерявий, заступник директора і професор Московської теологічної семінарії.

Згаданий кореспондент „Стар-Леджер" М. Розанскі, поінформував читачів газети про те, що „Російська Православна Церква була сформована 988 року і охрещена князем Володимиром в Києві" та подав інші неправдиві інформації.

Запитаний про свободу релігії в СССР, Митрополит Ґідеон заявив: „У принципі ми користуємося усіма релігійними свободами в нашій країні". Згідно з його й інших делеґатів опінією, сьогодні в СССР є від 17 до 25 мільйонів вірних, приблизно 20 відсотків населення СССР.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ЗАКЛИКАЄ АЛЬЯНТІВ ДО ЄДНОСТИ

Вашінгтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реґен звернувся із закликом до усіх европейських альянтів, членів Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), стояти непохитно і в об'єднанні на раніше визначених ідеологічних і політично-стратегічних позиціях під час його переговорів у Москві з генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим й іншими совєтськими керівниками.

Звернення президента Р. Реґена було передане багатьма радіо і телевізійними станціями в Европі на передодні відлету Президента ЗСА до Гельсінок, а потім до Москви на четверту з черги вершинну конференцію, важливою темою якої будуть в першу чергу збройневі справи, тобто редукція ракет з атомовими головками середнього і близького засягу та ліквідація їх на европейському континенті, а також зрушення з місця нових переговорів про зменшення на 50 відсотків стратегічної нуклеарної зброї, що, на думку багатьох політичних й військових аналітиків, було б великим досягненням в історії відносин обидвох надпотуг, з передумовою, що вони будуть дотримуватись підписаних договорів і не використовуватимуть їх, як це було раніше, для своїх пропаґандивних цілей, обмабу один одного та зміцнення мілітарної сили.

„Совєтський керівник М. Горбачов говорить сьогодні про „дружбу европейських народів", але Західня Европа вже повинна знати тепер до якого родинного кореня вона належить і хто є її справжнім приятелем", — заявив президент Р. Реґен у своєму зверненні, закликаючи при тому до повної єдности і оборони демократичних свобід. Очевидно, Президент ЗСА визнав, що совєтська комуністична система, особливо тепер за владування М. Горбачова, зробила крок вперед, але її не можна ще порівнювати до демократичних свобід на Заході, як дехто пробує це робити у захопленні владою Горбачова і його керівництвом. „Існує ще в СССР політика переслідувань, — заявив Р. Реґен, — продовжуються мирні демонстрації в обороні більшої свободи і свободи релігії у неросійських республіках, міліція і органи КҐБ все ще переслідують інакомислячих, політичних в'язнів держать у спеціяльних психіятричних заведеннях КҐБ, боротьба за свободу і демократію все ще вважається злочином".

Президент Р. Реґен признався, що совєтську тоталітарну систему не можна змінити через ніч, але об'єднані заходи демократичних країн в напрямі поліпшення ситуації в СССР і свого роду тиск, значно допоможе тим силам в Совєтському Союзі, які ще не можуть користуватися свободою в повному розумінні цього слова.

В останній хвилині перед відлетом Президента наступило рішення, що шеф персоналу Білого Дому, колишній сенатор Говард Бейкер, залишиться у Вашінгтоні і допильновуватиме ратифікації договору підписаного у Вашінгтоні під час перебування там совєтського керівника М. Горбачова. Ратифікація договору в останній хвилині перед зустріччю Р. Реґена з М. Горбачовим значно допомогла б Президентові у його переговорах в Москві.

Автобуси в Пармі пригадують про Тисячоліття

Парма, Огайо (Ю.К.). — Двісті великих автобусових написів „Тисячоліття Християнства України: Святкуйте з нами", свідчать про готовість клівлендської околиці відзначити День Української Єдности, заповіджений на неділю 29-го травня.

Кожний третій автобус, від 1-го травня, у всіх частинах міста і передмість інформує, що 29-го травня клівлендські українці разом з українцями цілого світу, будуть звертатись до сумління світу та пригадувати поневолений стан Українських Церков та українського народу.

Синьо-жовтий напис на одному з автобусів Парми.

Відзначення єдности почнеться в год. 9:30 вранці автомобілевою кавалькадою з показовими „фльотами" від православної церкви св. Тройці, яку відвідає Єпископ Антоній. Дальше кавалькада відвідає католицькі церкви св. Андрія та св. Покрови, а звідти поїде до православної катедри св. Володимира. До кавалькади там долучиться процесія-похід з молодечих, церковних, громадських і інших організацій та вірних, які під звуки дзвонів та оркестри „Батурин" урочисто перейдуть на площу католицької катедри св. Йосафата. Там в асисті всіх священиків Владика Роберт Москаль відправить соборний Молебень.

Під час кавалькади всіх українських церквах будуть відправлятись Святі Літургії в намірі поневоленого українського народу. Американські церкви всіх віроісповідань були повідомлені про відзначення 29-го травня та запрошені виголосити короткі проповіді та відзначити Тисячоліття своїми дзвонами.

В год. 6-ій відбудеться концерт у середній школі Парми з участю ансамблів „Прометей", „Діброва" і „Батурин" з Торонто. Святочне слово виголосить о. Андрій Чировський.

РУДЕНКИ В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н. Й. — Тут в п'ятницю, 10-го червня ц.р., о год. 7-ій вечора, в залі Українського Народного Дому, 1317 Вест Фаєт вул., 68-ий Відділ Союзу Українок Америки, влаштовує зустріч з Раїсою і Миколою Руденками.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ Державного департаменту у Вашінгтоні, совєтські офіційні чинники дадуть можливість американським лікарям-психіятрам відвідати совєтські психіятричні заведення і особисто розмовляти з багатьма пацієнтами. Таким потягненням уряд СССР хоче усунути критику на Заході, що, мовляв, у багатьох совєтських психіятричних шпиталях приміщено чимало політичних в'язнів, згідно з „діягнозою" не лікарів, а КҐБ. В квітні СССР відвідав американський психіятр д-р Лорін Рот, науковий співробітник психіятричного інституту і клініки в Піттсбурґзькому університеті. На протязі тижня д-р Рот зустрічався з керівниками шпиталів і урядовими особами і домовився з ними про візиту більшої групи американських лікарів. Уряд З'єднаних Стейтів Америки у принципі підтримує ідею відвідин, бо це допоможе вияснити деякі сумніви, які у зв'язку з цим існують поміж урядами ЗСА і СССР.

ІТАЛІЙСЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ повідомила про смерть політичного суперника італійського передвоєнного і воєнного диктатора Муссоліні, Діно Ґранді, який помер в Римі на 92-му році життя. Названий належав до італійських фашистів „чорносорочників", брав участь у поході фашистських парамілітарних частин на Рим, був членом парляменту, заступником міністра внутрішніх справ після перебрання Муссоліні влади в Італії, а від 1929 до 1934 року — міністром закордонних справ. Перед вибухом Дрдугої світової війни він посперечався з Муссоліні і пропонував, щоб Італія підтримала у спорі Великобританію і не підписувала договору з гітлерівською Німеччиною. Суд фашистів засудив був Д. Ґранді на кару смерти, але йому вдалося втекти до Бразилії, а до Італії він повернувся щойно після закінчення війни.

АНІ ПРЕДСТАВНИКИ Англіканської Церкви, ані офіційні чинники уряду Великобританії не знають нічого про долю спеціяльного висланника кентерберійського Архиєпископа Роберта Рансі на Близький Схід, Террі Вейта. Його схопили невідомі терористи у Бейруті і за ним пропав слід. Тепер представники міністерства закордонних справ Великобританії вибираються до Франції, щоб особисто зустрінутись з трьома недавно звільненими французькими закладниками, які можуть дещо знати про долю британського посередника. Принаймні один із звільнених французів, журналіст Жан-Поль Кавфман, як пише британська газета „Сандей Таймс", бачив у закладі подібного до Т. Вейта мужчину в лютому 1987 року.

КИТАЙСЬКЕ ПРСЕВЕ агентство Гсінгуа повідомило, що керівник компартії Китайської Народної Республіки Зао Зіянг запевнив у Пекіні пакистанського прем'єр-міністра Мохаммеда Джунейджо, що КНР буде і в майбутньому підтримувати на міжнародному форумі становище Пакистану до справи Афганістану і підписаного між Пакистаном і комуністичним урядом в Кабулі договору, на підставі якого Москва погодилася вивести свої військові частини з тієї країни, і передати владу в руки афґанців. Пакистан турбується трьома мільйонами втікачів, які все ще перебувають на його території і під опікою пакистанського урядюу та міжнародних харитативних організацій. У договорі сказано, що СССР, ЗСА, кабульський уряд і Пакистан працюватимуть в напрямі повернення більшости втікачів назад на батьківщину, як тільки припиняться воєнні акції. Китай вже віддавна вимагав, щоб СССР забрав своє військо з Афганістану.

В АМЕРИЦІ

ЗАМІТНО ПОІРИТОВАНИЙ державний секретар Джордж Шулц тим, що Сенат відтягає голосування над одобренням договору про ліквідацію ракет середнього та **близького засягів, прибув до Капітолю, щоб переконати** сенаторів приспішити голосуваня. Діло в тому, що пляни президента Роналда Реґена у справах конференції на вершинах укладалися довкола цього одобрення, а тепер вигляди на одобрення малі.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА погодився перевірити чи закон стейту Массачусетс щодо заборони дитячої порнографії є так загальниково написаний, що, як твердять опоненти, він порушує право вільного вислову. Йдеться тут про закон, який каже, „що в стейті Массачусетс уважається кримінальним злочином позування в наготі особами у віці нижче 18 років".

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА Едвин Міз, вже знай**шов дві особи, щоби заповнити на вищі пости у Департа**менті справедливости. Припускають, що Білий Дім одобрить його вибір. Запропоновано на пост заступника головного прокуратора Гаролда Кристензена, адвоката з Солт Лейк Сити, а Едварда Денниса, федерального прокуратора з Філядельфії, на асистента головного прокуратора, який також очолить кримінальний відділ Депратаменту справедливости.

У ВАШІНҐТОНІ ПАЛАТА Репрезентантів одобрила законопроєкт, який вперше вимагатиме, щоби водії поїздів мали відповідні дозволи. Законопроєкт також забороняє будь-які зміни в усталених процедурах і взагалі встановляє тіснішу контролю урядових чинників. Законопроєкт одобрено одноголосно і переслано Сенатові до одобрення, де не сподіються жадних труднощів. Цей законопроєкт вказує на те, що законодавці затурбовані великими поїздовими катастрофами в останніх часах.

СЕНАТОР ПАТРИК Мойниген демократ з Ню Йорку проголосив свою кандидатуру на третю каденцію в Сенаті ЗСА. П. Мойниген цим разом у своїй виборчій кампанії наголошуватиме соціяльні проблеми, що тепер турбують цілу країну, а не тільки Ню Йорк. Він заявив, що буде змагатися за добробут дітвори, проти надужиття наркотиків та за опіку для невилічимо хворих і немічних людей старшого віку.

СТЕЙТОВА АСАМБЛЕЯ Ню Джерзі одорбрила ряд законопроєктів, які мають на меті запобігти загрозливому станові засмічення морського побережжя. В Трентоні, столиці стейту, відчувається сильний натиск на уряд зі сторони промисловців літніх ресортів, які через забруднення пляжів тратять велику кількість клієнтів, а тим самим і гроша. Один з цих законопроєктів пропонує кари п'ятилітнього ув'язнення для тих, які зумисне кидають відпадки в море, та грошові покарання до суми 7,500 дол.

В АННАПОЛІС, МД., губернатор стейту Вілліям Шейфер підписав закон, який забороняє продавати в цьому стейті деякі роди пістолів. Це перший стейт в країні, що прийняв такий закон. Починаючи з 1-им січня 1990 року, в Мериленді стане злочином продукування чи продаж пістолів, які спеціяльна комісія визнає такими, що їх можна легко заховати, або є поганого виробу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Анна Білик

„ГЛАСНІСТЬ" ПО-УКРАЇНСЬКОМУ

У мене в руках 15-ий номер з 8-го квітня газети „Нове Життя", що виходить в Чехо-Словаччині для української людности. Пряшівщини. „Нове Життя" в кожному номері приносить матеріяли Товариства культурних зв'язків з закордонними країнами в Києві. Мою увагу привернуло те, що газета мало практикує принцип гласности й перебудови, а більше друкує матеріяли до цієї теми, з Києва, де в свою чергу статті з тематикою „гласности" й „перебудови" не друкують у власних республіканських виданнях, а посилають їх на експорт. Мовляв: На тобі, небоже, що мені не гоже!

До таких матеріялів, що перевзяті від Товариства культурного зв'язку належить стаття „Головна тема" Писаревського та інтерв'ю „Проблеми, що їх хвилюють" Прощакова й Чернишука з мешканцями Києва. Обидва матеріяли мають дещо спільне. В першому Писаревський звертає увагу на промову Горбачова на IV-ому всесоюзному з'їзді колгоспників, що відбувся 23-го березня нинішнього року. Він коментує промову Горбачова й приходить до висновку, що зміст перебудови, згідно з Горбачовим, це „поновлення в новому об'ємі суспільства демократії, де управління народом здійснюється самим народом, де управляють закони, а не люди".

Правда, слова писаревського мали б більший вплив, коли б їх опублікували українські газети в Україні, а не за кордоном. Писаревський покликається на Леніна, й зазначає, що „Ленін бачив колективне сільське господарство, як кооператив сімей кооперативів, який створюється лише і виключно на добровільних початках. Нормальна сім'я — найбільш давній і досі найбільш ефективний вид кооперативу, клітина і суспільства і економіки". Як шкода, що совєтські партійні політики, щойно після 70-ти років виявили істину, яка у цілому світі ще не заникала, за яку українські селяни заплатили в 1932-33 роках понад сімома мільйонами життів.

А в іншому матеріялі журналісти Прощаков і Чернишук стверджують, що родина в Україні залишається проблематичною одиницею суспільства. З відповіді Геннадія Михайловського та Олени Шептун переконуємось, що нова родина в Києві зустрічається вже з перших кроків з великими труднощами. Навіть, щоб одружитись, то існує проблема знайти весільну залю, а після одруження мало хто може собі дозволити перебратися у власне приміщення. Більшість залишається з батьками, де не рідко на двадцять квадратних метрів приходить ще четверта, або й п'ята особа. Одним словом, якщо обмежена у своїй свободі і приватній атмосфері найменша клітина суспільства — родина, то обмежене і саме суспільство та цього ані журналісти, ані ті, що відповідали на запитання не заторкнули, не зважаючи на те, що матеріяли були спрямовані на експорт.

Звичайно, було б нормальним і кориснішим, коли б подібні статті появлялись на сторінках української республіканської преси, щоб таким чином допомагати поборювати бюрократизм та практикувати „гласність" і „перебудову" у власній республіці. Бо ж нікому в Києві, чи в Україні з того краще не буде, коли появлятимуться критичні статті в українській пресі Чехо-Словаччини, Польщі, чи пропогандивній газеті „Вісті з України", що виходить для українців за кордоном. Здається, що в Києві все ще розуміють „гласність" так, що вона для інших, а, мовляв, наші обійдуться й без неї.

ЧИСТОТА МИСТЕЦТВА

С·Ф·У·Ж·О

Лідія Бурачинська

У пошуках старих світлин

Уже три роки Комісія Народного Мистецтва СФУЖО під проводом Наталії Даниленко працює над книжкою про народний одяг. Здавалось би, що час доволі довгий, щоб її опрацювати. Та збірний твір не так легко пишеться, як здавалось би. Також у збиранні матеріялів були великі перешкоди, що їх щойно з часом удалося подолати. Вкінці консультантів не вдалося дістати до кожного вбрання. Дотепер маємо їх п'ять. А вже найбільша трудність із кольоровими малюнками й чорно-білими рисунками. Хоча більшість їх уже зроблена, проте частина ще чекає на виконання.

Первісно було поставлено зладити й подати опис десяти зразків народного одягу. А в ході роботи вигринули ще цікаві зразки, приналежні до однієї групи, а все ж у дечому відмінні від неї. Поставлено опрацювати їх, як додаток внутрі цієї групи, як наприклад, північну Буковину побіч опису Поділля, а Закарпаття побіч Бойківщини. Також Наддніпрянщина, що для свого великого простору колишньої Гетьманщини була репрезентована тільки одним зразком, дочекалася розчленування жіночого одягу на Київщину, Полтавщину, Чернігівщину з додатком Харківщини.

Мирослава Стахів уже справилася зі своїм завданням. Вона зладила вишивки для жіночих і чоловічих сорочок, і опис народних хустин. У часі Українського Конгресу СФУЖО, що відбувся у листопаді 1987 року у Торонто, вони були виставлені разом із деякими кольоровими малюнками одягів кисти Галини Титли, і знайшли велике зацікавлення публіки.

Та ми подбали не тільки про ілюстрацію, а й про зміст опису. Над українською частиною працювала Лідія Бурачинська, а про українську мовну редакцію дбала Галина Царинник. Вступне слово до книжки і загальний огляд змісту погодився зладити і переглянути проф. Петро Одарченко. Накінці виявилася потреба опрацювати список назв поодиноких частин одягу. Вийшов доволі обширний список! При цьому цікаве явище: при деяких предметах, як наприклад, фартушок, чи манжет прийшлося нам користуватись чужим словом з огляду на те, що реґіональні назви не поширені по всій Україні. Але в списку слів вони є збережені.

Рівночасно з текстом опрацьовується переклад на англійську мову, що його виконує Орися Трач у Вінніпегу. Комісія з нею у жвавому листовному зв'язку. Також весь час ідуть наради з нашими ілюстраторками, а саме Галиною Титлою для кольорових ілюстрацій, а з Дзвінею Барабах для чорно-білих рисунків. Перша вже виконала більшу частину своїх картин, а друга тепер починає свою роботу.

Бракує нам ще статті про українські рушники і їх ролю у весіллі й похоронах. Її має зладити добрий знавець цієї ділянки — Люба Волинець. З уваги на її велику родинну втрату, що її вона зазнала, ми не вимагали того від неї. Та вона сама зголосилася й подала розмір своєї статті. Тепер ми чекаємо на виконання.

Недавно тому Комісія народного Мистецтва видала летючку для ознайомлення загалу з нашим виданням. Її авторка Наталія Даниленко вмістила в ній якнайбільше відомостей про нашу книжку. Ілюстрована рисунком молодиці з Полтавщини вона є додатком до багатого змісту цієї книжки. Розсилаємо її жіночим організаціям для інформації й заохоти, й запрошуємо стати фундатором цієї книжки. І так спільним нашим вкладом створимо твір, що стане пам'ятником однієї ділянки нашого прикладного мистецтва — народного вбрання.

А тепер наше домагання до вас, дорогі читачі. Виявилося в часі нашої підготови, що нам потрібні світлини справжнього народного одягу. Крім малюнків і рисунків хочемо показати, як його носили на батьківщині, в хаті, коло церкви, на ярмарку чи в дорозі. Перегляньте свої збірки! Напевне між ними знайдеться одна, дві, а то й кілька таких дорогоцінних скарбів. Ми їх скопіювали б і вам повернули б. Допоможіть нам у тому!

Пересилати на адресу: Наталія Даниленко, 121 Harvard Ave., Sommerdale, N. J 08083.

Бездомні, „паразити" й алькоголіки в СССР

Справедливість диктує признати, що проголошена Міхаїлом Ґорбачовим „гласність" таки дозволила самим совєтським громадянам і всьому зовнішньому світові дізнатися авторитетно і „леґально" про те, що діється у цьому совєтському раю. До 1986 року ні одна совєтська газета не зважилася піддавати під сумнів офіційне твердження, що тільки в капіталістичних країнах існують бездомні, а в Совєтському Союзі — їх нема, бож совєтська конституція признає всім громадянам СССР „право на помешкання". „Кришчен Саєнс Монітор" з 19-го травня ц. р. приніс прецікаву статтю-допис спеціяліста совєтських соціяльних відносин з редакції „Радіо Свобода" з Мюнхену Арона Трегуба, який стримується від власних коментарів, а тільки наводить голоси цілої низки совєтських часописів, які почали займатися явищем бездомних у СССР. Такими часописами є „Літературна Ґазета", „Оґоньок", „Ізвєстія", „Московскіє Новості" — і напевне менше відомі газети.

Член редакції „Оґонька" Алексєй Лебєдєв перевів справжній журналістично-репортерський шедевр: він сховав свій внутрішній пашпорт, без якого ніякий совєтський громадянин не появляється на вулиці, надягнув на себе лахміття і включив себе до категорії бездомних, які „мешкають" чи пак тільки ночують у зруйнованих будинках, у вагонах з вугіллям, у пивницях, у почекальнях підземки і залізниці, чи просто на лавках в публічних садах. Час від часу під час облав на бездомних — їх загортають і завозять до так званих регабілітаційних центрів, де їх приміщують разом із ноторійними пияками. Або — як подається там конкретні приклади з прізвищами осіб — дають їм „скерування" до фабрик, які справила таких бездомних не приймають до праці і вони опинюються знову на вулиці.

Окрему категорію бездомних становлять „паразити", але Леонід Кириленко із Свердловська протестував на сторінках „Ізвєстій" проти зараховування до категорії „паразитів" бездомних, які хочуть працювати, але не знаходять праці та які стали наче професійними, або хронічними волоцюгами в наслідок існуючих умовин.

„Московскіє Новості" подали, що в СССР існують „сотні тисяч" бездомних, між ними малолітні хлопці і дівчата, люди різного віку аж до старців і старушок включно, і люди різних колишніх професій, які стали бездомними і волоцюгами, бо вернувшись з ҐУЛаґів мали зачинені двері до будь-якої праці, або не дозволили їм вертатися до рідного міста і родини. Названа вгорі американська газета, з якої черпаємо ці дані, стверджує, що „кількасот тисяч" бездомних — це „консервативне" число, бож одночасно — за офіційними, проголошеними щойно тепер даними, є в СССР чотири і півмільйона алькоголіків, понад 5 мільйонів умово хворих і — за даними французької газети пресового аґенства — 500,000 „паразитів"...

Так у коротшому нарисі представляється соціяльний стан у большевицькому раю, не кажучи про мізерію в колгоспах і про нужду непартійних професіоналів. Але совєтська преса раз-у-раз приносить світлини бездомних у різних західніх демократичних країнах. Світлини совєтських бездомних ще не було. Так само ні разу, ні одна совєтська газета не принесла світлини одного із пречислених „супер-маркетів" із Західньої Німеччини чи Америки, про існування яких багато совєтських рабів не мають зеленого поняття.

Масове пияцтво, яке зберeглось всупереч заходам Ґорбачова (не стало в СССР цукру, бо подорожіла горілка, то виробляють самогон), явище бездомних, волоцюг, „безпритульних" дітей і „паразитів" — це все соціяльні квітки панівної в „країні рад" системи. За всіх попередників Ґорбачова про всі ті лиха не вільно було писати. Тепер подають вже й приблизні статистичні дані. Все одно „перебудова" Ґорбачова всіх тих злощасних соціяльних хиб не зліквідує, бо це нормальний наслідок однопартійної комуністичної диктатури з упривілейованою партійною клікою.

Д-р Юліян Мовчан

НОВЕ ЦІННЕ АРХІВНЕ ВИДАННЯ УЛТПА

II.

Про невеселі вістки читач довідається з матеріялів, поміщених у підрозділі „Медичні вісті з України та СССР". Зокрема, багато тут пишеться на тему, як злочинний московсько-большевицький режим використовує психіятрію у боротьбі із своїми ворогами — зокрема з тими, хто бореться за національно-державне визволення свого народу. До таких належить лікар Микола Плахотнюк, якого 1972 року запроторили до „психушки" лише за те, що він передавав закордон підпільний журнал „Український Вісник". На „суді" за це його визнали „божевільним шизофреніком з манією переслідування".

У статті „Совєтське психіятричне зловживання" д-р Семен Глузман (київський психіятр) був засланий на трирічне заслання тільки за те, що він, як психіятр, заперечив офіційну діягнозу у випадку генерала Петра Григоренка та Леоніда Плюща, які, як відомо, також багато років відсиділи в „психушках". На запит під час інтерв'ю — яким є психотропічний вплив на мозок ліків, які застосовують кагебісти проти совєтських дисидентів? — колишній політв'язень спецпсихолікарні у Благовіщенську Віктор Давидов (за фахом юрист-консультант) відповів: „Навіть для хворої людини прийняття таких ліків — одне страждання. Що вже й казати, коли людина здорова. Вона відчуває фізичний занепад від галоперидолу, ядуху від аміназину, падіння кров'яного тиску від тизерцину. Від усіх цих препаратів здорова людина відчуває, що вона божеволіє. Спочатку вона завважує, що міняється і не може контролювати свої дії, свої думки. В голові постійний хаос, який не дає можливости ні зосереджуватися, ні думати логічно і послідовно. І це відчуття ще поглиблює загальний кошмар, що охоплює душу, коли потрапиш у закриту камеру разом з божевільними на невизначений час. Це — тортури, спрямовані на заламання людини".

Треба дійсно подивляти тих борців за волю, які пройшовши таку совєтську катівню і опинившись на волі, духовно залишилися не „заломленими". Правдоподібно це можна пояснити лише їх незвичайно великою силою волі і вірою в справу, якій вони посвятили своє життя.

Але медичний архівний збірник був би неповним, якби на своїх сторінках не згадав тим своїх колеґ діячів, які вже навіки відійшли від нас. Тут є їх біля десяти і кожен, (або кожна) з них залишив після себе щось відмінного і неповторного. Ось читаємо згадку Степана Кікти про д-ра Олександра Сидоряка — скромного, лагідного і привітної вдачі лікаря, який самотньо проживаючи, помер у Севен Гіллсі, Огайо на 71-му році життя. Те, що він крім професії лікаря, був також патріотом, свідчить, що коли 1938 року було проголошено незалежність Карпатської України — він без надумування пішов на Закарпаття аби в силу своїх спроможностей допомогти своїм братам у їхній священній боротьбі за волю.

Іншими шляхами пішло життя д-ра Нарциса Лукіяновича, який помер 1985 року на 78-му році життя. Маючи змогу в своїй ранній молодості особисто зустрічатися з багатьма діячами української культури та науки — в тому числі з Іваном Франком, Михайлом Грушевським, малярем Іваном Трушем та іншими, молодий Нарцис вирішив посвятити своє життя неврології та психіятрії, захистивши 1932 року докторську дисертацію на тему „Умові хвороби та злочинство". Його перу належить 33 наукові праці на тему проблеми батьків і дітей, злочинність молоді, самогубства, статеві аномалії і т. д., які друкувалися в міжнародних психіятричних журналах. Крім того, його полонила, як пише д-р Павло Пундій, „постать першого напівлеґендарного нашого князя Олега, який із своїми хоробрими русичами ходив походом на Царгород". Тому, вже з 1934 році вийшла в світ його епічна поема „Князь Олег", перевидана в Англії 1978 році.

На 68-му році життя помер д-р Ростислав Сочинський — визначний лікар — громадянин і журналіст. Він не тільки був одним з організаторів Українського Лікарського Товариства Америки, але також кілька каденцій очолював його. Для читачів „Свободи" він напевно відомий добре тим, що був її постійним дописувачем, вівши в нашій газеті постійну колонку на тему здоров'я.

Але в житті так уже було, є і буде: в той час, як одні відходять — молоде покоління приходить на їхні місця, аби продовжувати ніколи не закінчену справу. Так само і щодо українського лікарського-медичного доросту з ЗСА та діяспори. Збірник „Медичний Архів" ч. 9" на своїх сторінках подає багато імен молодих фахівців людського здоров'я — включно з їх фотознімками та короткими біографіями.

Ось на сторінці 174-ій бачимо ім'я д-ра Юрія Дейчаківського — сина відомих серед української громади д-ра Миколи та Надії (з дому Воляників). Про Юрія Дейчаківського (нар. 1957 році), в пресі не раз появлялися і появляються згадки, як про активного діяча різних правозахисних акцій, про його участь в олімпійській акції в Лейк Плесід та в організації та видавництві „Смолоскип".

Приємно знати, що також чимало інших наших лікарів вирішили скерувати на медичний шлях своїх дітей. До таких належить відомий лікар-гінеколог з Ню Йорку, а також письменник, драматург та журналіст д-р Іларон Чолган. Його син — Лярко Чолган, народжений 1959 році, закінчивши медичні студії докторатом 1985 року, тепер спеціялізується в ділянці акушерства та гінекології в стейтовому університеті в Баффало, де його професором та шефом катедри є також українець д-р Мирослав Грищишин. Д-р Лярко Чолган одружений з д-р Мирославою Суханівською — донею д-ра Володимира та Лесі Суханівських з Торонто.

Також „надійним лікарем-науковцем", як про нього пише д-р Пундій в „Збірнику" д-р Орест Бойко — син відомого українського бібліографа Максима Бойка та його дружини Катрі з Гумініловичів.

На жаль, обмежений розмір газетної статті не дозволяє подати більше матеріялів про багатьох інших фахівців та їхню діяльність, що, подані в „Архівному Збірнику УЛТПА ч. 9. Тому, якщо б хтось більше хотів знати про все те, що пише на своїх 246-ох сторінках збірник, його можна набути звертаючись на таку адресу: D-r Paul Pundy 1712 N. Oak Park Ave. Chicago, Illinois 60635. Ціна (включно з пересилкою) — 15 дол.

САНДІНІСТИ В НІКАРАҐУА продовжили на 30 днів перемир'я, щоб, мовляв, дати можливість шляхом переговорів з контрас цілковито припинити бої і започаткувати процес демократизації країни, чого, до речі, домагаються антикомуністи. Про продовження перемир'я повідомив кореспондентів сам президент Нікараґуа Даніeль Ортеґа Сааведра, кажучи, що, „мир мусить перемогти". Хоч дати чергової зустрічі не усталено, переговорюючі сторони приготовляються до розмов на наступну середу, 1-го червня.

О. д-р Ігор Мончак

ПАПСЬКЕ ПОСЛАННЯ

I.

Послання Папи Івана Павла II до українців католиків з приводу 1000-літнього нашого ювілею містить багато конкретних авторитетних стверджень. Цим воно дуже різниться від стандартних ватиканських документів, переповнених загальниковими фразами.

У цьому посланні, що починається словами „Великий дар хрищення", Римський архиєрей відмічує важність Володимирського діла для всього християнства, бо воно „дало початок благовістуванню Євангелія серед народів східньої частини европейського континенту і навіть поза Уралом" (розділ 1 Послання). Тому Папа „послав з цієї нагоди Апостольського Листа до всіх віруючих католиків" (розділ 1, там же).

Однак у цьому всесвітньому контексті 1000-літнього ювілею особливе місце займають українці, бо „Український народ географічно та історично зв'язаний з містом Києвом і тому має особливі причини радіти з річниці Тисячоріччя" (розділ 3). У всьому посланні Папа сильно наголошує „культурну самобутність" українського народу через усе тисячоліття, відрубну від російського й білоруського народів і тому цим посланням „бажає особливо звернутися до вірних Української Католицької Церкви, щоб відсвяткувати з ними чудесні діла, довершені Богом протягом цього довгого проміжку часу" (розд. 1).

Зрозуміло, що свій офіційний документ Папа міг заадресувати тільки до української католицької ієрархії, духовенства і вірних. Однак він мав на увазі весь український нарід, як наглядне це з поодиноких висловів і тому це послання має велике значення для всієї української спадщини св. Володимира.

У всьому посланні є замітне, що Папа Іван Павло II у своєму розумінні нашого ювілею не обмежується до відзначування одної лише події з 988-го року, але охоплює все, що сталося за цих тисяча років. Для Папи це не є відзначування лиш колишнього хрищення Київської Руси, але радше відзначування цілої тисячолітньої історії нашого народу і Української Церкви, „що зросла з тисячорічної спадщини святого Володимира" (розд. 1).

Коли в початкових розділах послання говориться про „тайнство святого Хрищення", про „Хрищення народів Русі", про „християнізацію південних Слов'ян", чи про „місіонерську діяльність... святих Братів, Кирила і Методія" (розд. 2 і 3), то все це служить тільки за введення до головної тематики. Згідно з папським посланням властивим об'єктом ювілею не є саме тільки хрищення групи киян, ані індивідуальна християнізація населення Київської Руси, але оформлення тисяча років тому інституції помісної Київської Церкви.

Цей інституціональний аспект 1000-літнього ювілею наглядний у численних висловах послання, таких як: „Київська Церква зродилась", „створення нової Київської Церкви", або такий глибоковимовний вислів Папи: „дано нам відсвяткувати Тисячоріччя Української Католицької Церкви, яка стійко зайняла місце, призначене їй Провидінням у Вселенській Церкві поруч стільки помісних Церков як Сходу, так і Заходу" (розд. 3, 5 і 7).

Це вперше в авторитетному документі Римського престолу трактується Київську Церкву як автономну церковну одиницю в складі Вселенської Церкви і то не уніформованої Вселенської, але складеної з помісних Церков і Сходу, і Заходу. У такому розумінні вселенськости Київська Церква не виступає як якась адміністраційна частина, але як суверенна помісна одиниця.

Ювілей створення самоуправної помісної Церкви — це далеко щось більшого і важливішого, як роковини індивідуальних хрищень хай і великої частини народу. Християнізація народу — це тільки вступна передумова до створення вікової інституції — помісної Церкви. Таке вище отавлення спільноти, оформленої в інституцію помісної Церкви, понад індивідуальне хрищення народу, наглядне зараз з наступного речення папського послання: „Вітаю цілу спільноту Української Католицької Церкви, яка в хрищенні народу Києва бачить коріння свого власного існування" (розд. 7).

Ця Київська Українська Церква через усе своє тисячолітнє існування відзначалася власною індивідуальністю: „Ваша Церква зросла в своїй східній особливості на спадщині Хрищення святого Володимира і протягом сторіч розвинула власне обличчя, збагачуючись власною культурою" (розд. 4).

•••

Завдяки власне своїй індивідуальності, Київська Церква не була звичайною адміністраційною одиницею ані Римської, ані Грецької Церкви. Вслід за цим вона могла зберегти своє власне становище до спору між Константинополем і Римом та не дати себе зараз і вповні втягнути в цей спір двох інших помісних Церков.

Таке розуміння відмінного становища помісної Київської Церкви до церковного поділу виявив Іван Павло II ще в своїй промові в українському соборі в Буенос Айресі в Арґентині дня 10-го квітня 1987:

> „Болючий та неминучий розвій у поступовому віддалюванні між Церквою Риму і Церквою Константинополя, діткнув та схопив Київську Церкву щойно пізніше. Відносно західнього та константинопольського Християнства, то в загальному є більш властивим говорити про „здійснений поділ", як про „формальний роздор". Такий роздор, як не було б, не стався ніколи між Римом, а Києвом".
>
> („Вісті з Риму" — квітень 1987 — Документація ст. 1)

Тепер у ювілейному посланні Римський архиєрей ще більш авторитетно повторив свій погляд на становище Київської Церкви до церковного поділу, словами:

> „Створення нової Київської Церкви сталось, як вже було сказано, в той час, коли християнство ще не було розірване болючим поділом. Лише пізніше сумні суперечки та поглиблення розбіжностей між Римською та Константинопільсьою Церквами привели також і Київську Церкву до відокремлення від церковної єдности зі Столицею Петра.
>
> Протягом довгого часу, однак Київська Церква залишилась у зв'язку з сусідніми братами католиками. та з Апостольською Столицею..."
>
> (розділ 4, Послання)

Закінчення буде.

КОНЦЕРТ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ В ПАРМІ

Релігійно-національне виховання молоді, нового покоління — це обов'язок у першу чергу батьків, а далі громади, яка дбає про майбутність народу. Цілоденні парафіяльні школи при наших церквах є тими виховними установами, які найкраще сповняють це завдання, коли в цих школах працюють свідомі і віддані учителі-виховники.

Сьогодні хочемо розповісти про цілоденну парафіяльну школу при соборі св. Йосафата в Пармі, Огайо, яка своєю навчальною виховною системою займає одне з перших місць не лише в нашій громаді, але й у цілій епархії св. Йосафата в Пармі.

Кожного року школа влаштовує річні імпрези, концерти, присвячені різним подіям або історичним датам нашого народу. Цього року такий концерт, присвячений Тисячоліттю християнства Руси-України, відбувся 25-го березня в залі Астродому при соборі св. Йосафата. Залю заповнили громадяни, батьки і гості з сусідніх парафій та священики на чолі з Владикою Робертом.

Програма концерту складалася з двох частин, а започаткували її учні маршем, кляса за клясою. Перед вели наймолодші діти садочка, кожна кляса несла гарно розмальовані емблеми, присвячені різним подіям 1000-ліття.

В першій частині програми виступили два хори — молодший (1-4 кл.) і старший (5-8 кл.). У кожному хорі виступило коло 100 учнів, всі в українських строях, і цей виступ зробив приємне і гарне враження.

Треба підкреслити гарний виступ хорів, в яких співало біля 200 учнів, у тому часі і неукраїнські діти. Вивчити слова і мелодію кожної пісні не було легко. Була це мозольна праця пані Шокалюк, учительки співу і музики в школі і за це належиться велике признання і подяка учительці і всім дітям.

Діточий садок виступив як „княжі лицарі" в лицарських строях зі шаблями і списами, а своєю „войовничою" поставою викликав бурю оплесків і признання глядачів.

У другій частині виступила молодь з історичною легендою на три дії зі співами і танцями — „Ольга з зеленого гаю".

Молодь виступила в гарних строях, а складні гуртові танці, співи, плетення вінків створювали незабутні сцени, зворушували глядачів і викликали бурю оплесків. Дуже гарно вийшов діялог старця християнина з молодцю і князя Ігоря з Ольгою.

Імпрезу приготовили учительки Телішевська і Завадівська. Сцену оформила учителька Дарія Кульчицька, фортепіяновий супровід до пісень належав Л. Комічак, М. Комічак і М. Оришкевич, а звуки і бубон Стефанюкові і Цибику.

Цілість імпрези була дуже вдала, добре підготована, молодь виступила на сцені свобідно, говорила і співала гарно і за це належиться признання не лише учителькам, що підготовляли цю імпрезу, але також сестрі Хризостомі, ЧСВВ, директорці школи, яка перший рік працює і проводить парафіяльну школу в Пармі. Сестра Хризостом говорить також гарною українською мовою, часто до дітей звертається українською мовою, що має велике виховно-педагогічне значення.

Після закінчення історичної легенди учні школи Петро Раковський в асисті Марії Захарій і Марти Мудрої щиро привітали Владику Роберта з його 25-літтям священства і 5-літтям на владичому престолі в епархії св. Йосафата в Пармі. Діти в імені управи школи, всіх учителів і учнів подарували Владиці ікону Матері Божої і квіти та заспівали „Многая літа". До співу долучилася заля, всі присутні, які довгими і спонтанними оплесками вітали свого улюбленого Владику.

Владика сердешно подякував шкільній молоді за таке несподіване відзначення його праці в Божому винограднику, згадав про неповторний ювілей 1000-ліття християнства, який цього року обходимо. „Ви, діти, є майбутністю нашого народу, — сказав Владика, — ви маєте перебрати ту велику християнську спадщину, що передали нам наші предки, і понести її в друге тисячоліття". Дякував Владика молоді, що зберегла батьківську мову, християнську віру, що твердо стоїть при нашій церкві. Владика подякував пароохові о. шамб. Михайлові Ревтюкові і Сестрам та всім учителям за вміле ведення школи, за виховання молоді в християнсько-національному дусі, дякував батькам, що посилають дітей до своєї парафіяльної школи, бо молодь це „великий скарб не лише батьків, але також нашої Церкви і народу".

Цілоденна парафіяльна школа працює у великому Клівленді від 1947 року. Її організував о. митр. Димитро Гресько. Школа приміщена в просторому і модерному будинку при 5720 Стей Ровд в Пармі при соборі св. Йосафата, осідку Владики Роберта.

Школу ведуть Сестри Василіянки, цього року працює в школі три Сестри і 13 учителів. Кількість учнів протягом понад 40 років існування школи мінялася, та фреквенція вагалася між 250-550 учнів. Найбільше було в 1950 році — 700 учнів.

В школі крім приписаної програми вчать 3 години тижнево української мови, історії, мистецтва, віддзначають релігійні і національні річниці, шкільна бібліотека має багато книжок також українських, учні школи беруть участь у різних мистецьких виставах, часто здобувають признання і похвали за свої праці, користуються найновішими навчальними приладдями для висвітлювання наукових і розвагових фільмів.

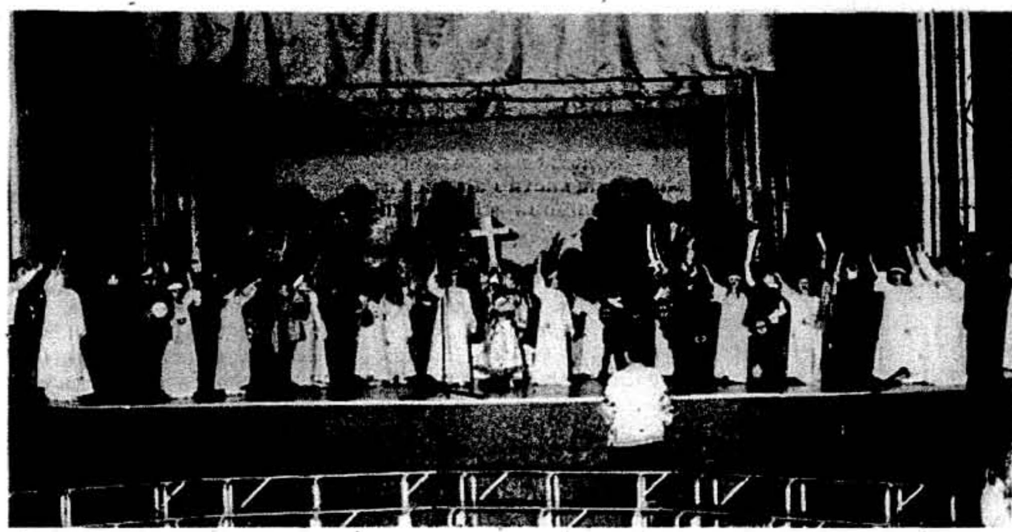
Навчання в школі є на високому рівні, середні школи радо приймають градуантів, а навіть уже в часі шкільного року звертаються до управи, щоб своїх випускників спрямовували до них.

Школа навчає дітей батьків, що є членами кількох українських католицьких парафій і тому відповідальність за її удержання треба відсотково до числа дітей розкласти на усі парафії. Не можуть деякі наші парафії стояти збоку, а треба разом морально і матеріяльно співпрацювати, бо ходить про одне з найважніших наших завдань — виховати молоде покоління і заповнити церковні мури, яких ми тут, у великому Клівленді, набудували досить багато: п'ять українських католицьких, три православні і одна евангельсько-баптистська.

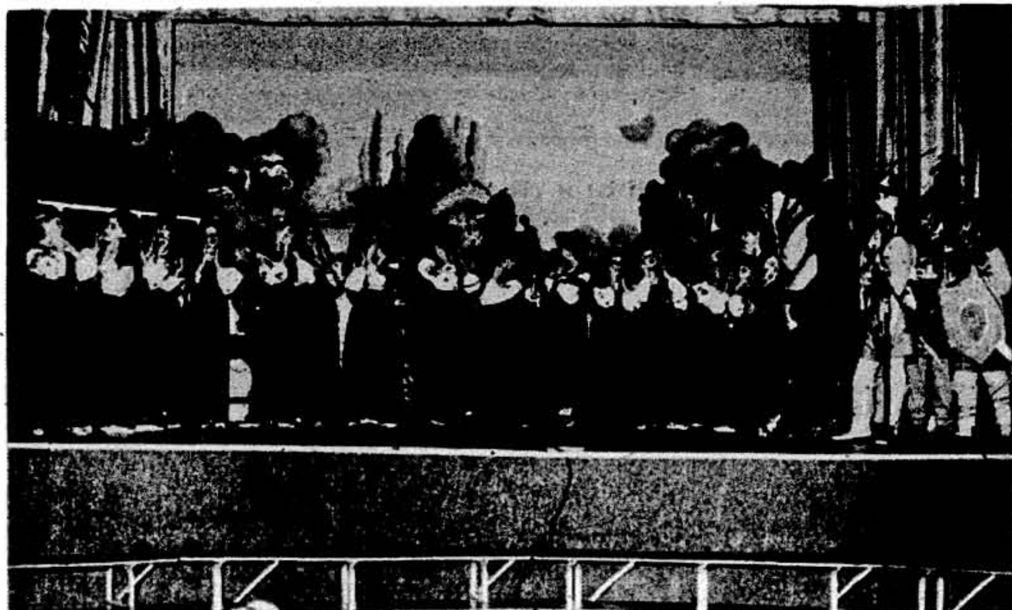
Кілька слів до батьків. Впишіть своїх дітей до парафіяльної школи при соборі св. Йосафата в Пармі. Ваші діти набудуть в ній не лише потрібні знання, які дає народна школа, але дістануть релігійно-національне виховання, так дуже потрібне сьогодні для наших дітей. Вони знайдуть друзів, однолітків, привикнуть і прив'яжуться до своєї Церкви, обряду, української культури, звичаїв і обичаїв. Діти будуть вас більше розуміти, будуть вам вдячні, що ви їх спрямували на правильну дорогу, дали їм добре виховання.

Батьки, не робіть кривди своїм дітям! Пам'ятайте, що сьогодні асиміляційні процеси наступають на п'яти нашої молоді, наркотики нищать молодь, тому є не лише конечно, але обов'язково уважати, хто виховує і як виховує вашу дитину!

Іван Фур

Театралізована вистава „Ольга з зеленого гаю" у виконанні учнів парафіяльної школи при соборі св. Йосафата у Пармі, Огайо.

На сцені — „княжі лицарі" з парафіяльної школи.

Комітет Тисячоліття Християнства в Україні у Фініксі

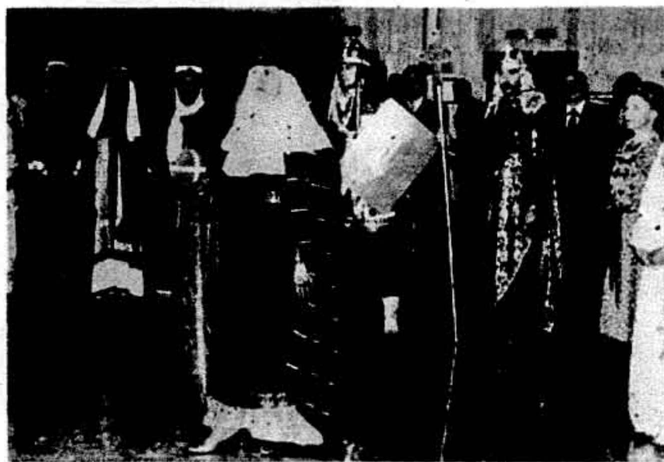
Сьомого червня 1987 року з ініціятиви місцевого Відділу УККА відбулися основуючі сходини громадян з метою створення комітету для святкувань Тисячоліття Християнства в Україні. Такий комітет вибрано і його очолили як почесні члени о. Іван Кротець і о. Іван Крестюк, настоятелі місцевих церков католицького і православного віровизнань. Діючим головою вибрано інж. Володимира Чопівського, під вмілим керівництвом якого наш комітет діє і не тільки діє, але й розростається, бо поступово прибувають нові добровольці до праці в комітеті, число членів якого зросло до 30, і який охоплює усі прошарки і вік нашої громади.

Ми розпочали святкування словами нашого голови на церемонії підписання проклямації Тисячоліття Хрищення України губернатором Арізони в стейтовому капітолі 16-го листопада 1987 року, де В. Чопівський започаткував святкування словами: „Ми святкуємо Тисячоліття Християнства в Україні тут, бо там наші брати і сестри не можуть цього зробити". Потім губернатор Еван Мікам прочитав проклямацію і виголосив коротку промову. Після цього кілька слів про українців сказав стейтовий сенатор Джордж Джордано. Наші молоді союзянки моделювали українську історичну ношу з княжих часів, над виготовленням якої багато напрацювалася членка і містоголова нашого комітету Ольга Сливка, за що заслуговує на признання і щиру подяку.

Перебіг згаданої церемонії підписання проклямацій завдяки нашим енергійним референтам преси і інформації, правникові Орестові Єйні і д-рові Орестові Комарницькому були поміщені в місцевій пресі — „Арізона Репаблік" і „Скатсдейл Прогрес".

Під час підписання проклямації Тисячоліття Християнства сидять (зліва): інж. В. Чопівський, губернатор Е. Мікам, о. І. Крестюк, о. І. Кротець.

Моделювання історичних українських строїв на церемонії підписання проклямації 1000-річчя.

Дотепер наш комітет відбув 12 сходин з численною участю членів. За ініціятивою нашого комітету закуплено 7 таблиць-афіш Тисячоліття на загальну суму 1,750 дол., що у відношенні нашої нечисленної громади уважаєм неабияким досягненням. Наша фінансова референтура, яку очолює М. Турів розіслала ряд листів з закликом до громадян про фінансову підтримку.

Черговим нашим підприємством є підготування до соборного Молебня в одній з більших репрезентативних церков нашого міста з участю Владик двох наших віровизнань з святочним бенкетом і концертом хору „Кобзар" з Каліфорнії. Для цього плянуємо запросити духовенство і громадських достойників міста і стейту.

У кінці вересня або на початку жовтня плянуємо виставку в місцевому культурному чи освітньому осередках як наприклад музей, бібліотека чи університет, де нашими експонатами будуть: історична ноша України, чотири доби України, показані в формі мап України, вклад громадян українського походження у досягнення американського суспільства. До наших власних експонатів плянуємо долучити пересувну виставку Тисячоліття Християнської України, фундації Чопівських в Вашінгтоні.

Святкування величної події Хрищення України закінчимо в останніх місяцях року виступом танцювального ансамблю „Україна" та бенкетом.

Як видно зі звіту, багато ми уже виконали, але львина частина ще перед нами, і наша імпрезова референтура, якої членами є: Геня Чопівська, Галина Гроздев і Надя Тефт, стоїть перед тяжкою муравлиною працею. Але надіємось що при співпраці цілого комітету, — а таку співпрацю дотепер наш комітет виказав, — ми завершимо наші пляни і велично та соборно відсвяткуємо Тисячоліття Християнства в Україні.

Роман Пилипяк

Кредитівка в Йонкерсі підтримує спортовців

Йонкерс, Н. Й. (Д. М.). — Осередок СУМ в Йонкерсі не належить до великих скупчень української спільноти в Америці, але вже довгими роками пишається широкою спортовою діяльністю. Цьогорічний новообраний голова, молодий лікар Орест Козіцький, серйозно поставився до заклику Комітету Української Олімпіяди та Здвигу Молоді і негайно зголосив цілий спортовий актив до участи. При осередку спортом керує ланка „Крилаті", яка є також співспонзором цієї Олімпіяди і до участи висилає: чотири дружини відбиванки, дві дружини копаного м'яча та 17 легкоатлетів. Разом іде 70 учасників.

Для Осередку СУМ це поважні кошти, які виноситимуть біля 7,000 дол., але треба подякувати Дирекції Кредитівки СУМА в Йонкерсі, яка пожертвувала на цю поїздку 3,500 дол. Це є княжий дар для молоді і було б дуже побажано, щоб і поодинокі особи помогли своїм спортовцям гідно запрезентувати їхнє місто.

У ВАШІНГТОНІ З НАБЛИЖЕННЯМ коференції на вершинах у Москві виринають різнородні спекуляції на тему взаємовідносини між Раїсою Горбачовою і Ненсі Реґен, бо їхня остання зустріч у Вашінгтоні не пройшла у великій приязні чи теплоті. Знавці твердять, що цим разом обидві жінки доложать всіх зусиль, щоб бодай зовнішно їхні взаємовідносини були гармонійними і ввічливими.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ ЖУРНАЛ „Шпіґель" помістив на своїх сторінках совєтський погляд на озброєння Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і Варшавського Пакту так, як його сьогодні бачить совєтський маршал Сергей Ахромеєв, який свій погляд на ці справи передав голові західньо-німецької Соціял-демократичної партії Гансові-Йохенові Фоґелеві, який, відвідуючи недавно Совєтський Союз, мав довшу розмову з згаданим маршалом й іншими совєтськими керівниками. Очевидно, совєтські оцінки суперечливі і розходяться з такими ж оцінками західніх військових спеціялістів НАТО. Можна припускати, що їхня публікація на сторінках популярного і поважного журналу в Західній Німеччині мала на меті пропаґандивну ціль, тобто поширення дезинформації про совєтські збройні сили і озброєння, які, як каже маршал Архомеєв, лише „незначно" перевищують також ж сили НАТО. З головної квартири НАТО інформують, що совєтські і сателітні збройні сили, не враховуючи нуклеарної зброї, перевищують сили НАТО два до одного.

У Рочестері відбувся з'їзд СУА

В організаційній структурі Союзу Українок Америки окружний з'їзд є точкою, з якої оцінюється працю Відділів Округи минулого року і обговорюється пляни і напрямні на наступний. Окружний з'їзд Округи північного Ню Йорку відбувся в Рочестер 1-го травня ц. р. в приміщенні школи св. Йосафата. До Округи північного Ню Йорку входять Відділи СУА: Баффало 49 і 97, Рочестер 46, 47, 120 та Сиракюзи 68-ий.

З'їзд відкрила привітом голова окружної управи Марія Крамарчук, на залю внесено прапор та відспівано гимн СУА. Предсідницею з'їзду вибрано Ірину Руснак (47-ий Відділ Рочестер), секретаркою Еву Бішко (68-ий Відділ Сиракюзи). Головну управу репрезентувала д-р Іванна Ратич, заступниця голови СУА.

Наданням почесного членства окружної управи відзначено Ірину Руснак за її довголітню повну посвяти працю на різних постах окружної управи, а особливо за головство, 47-го Відділу в 1982-1988 рр. Під час перерви в нарадах позамісцеві членки відвідали Осередок Української Спадщини „Мозаїка", що міститься в приміщенні церкви св. Йосафата. „Мозаїка" повстала з ініціятиви членок СУА, які займають там же й досьогодні провідні пости. Гості висказували захоплення естетичним оформленням і культурним характером Осередку.

По спільній Богослужбі зійшлися учасниці з'їзду та члени місцевої громади на спільний полуденок, приготований господарськими референтками 47-го Відділу. Привітом від голови СУА для „взірцевої Округи" започаткувала своє слово представниця Головної Управи Іванна Ратич. Основне завдання СУА вона порівняла до будови мостів. Заснування Українського Музею — це міст, що промощує простори до рідного краю і нашого минулого. Жіночі конференції, видання СУА, дитячі світлички — це вирівнювання простору між генераціями. Допомогові і стипендійні акції — це мости людини до людини. Найважливішим, одначе, є мости любови до нашого ближнього; цим твердженням закінчила доповідачка своє слово.

З'їзд проходив у році святкування 1000-ліття Хрищення України. Коротку програму запляновано з дусі пошани для княгині Ольги — матері українського християнства.

У своїй доповіді Ярослава Борачок (49-ий Відділ Баффало) схарактеризувала княгиню Ольгу як володарку і дипломатку, жінку непересічного ума і святості. 950 літ тому, в золотій добі Руси-України, князь Ярослав Мудрий віддав наш нарід під покров Богоматері. Цей рік присвячений Матері Божій, тож просім у неї помочі і опіки для нашого поневоленого народу.

Збірну рецитацію „Під покровом Пречистої Діви" Уляни Кравченко виконали членки 120-го Відділу Оксана Федик, Ірина Рендзяк і Галина Снігур.

В організаційній частині слідували звіти голів і референток. Гідною подиву є праця суспільної опіки, що охоплює стипендійну акцію, медичну допомогу, пересилання одягу і книжок для наших поселень у Південній Америці, Европі, різними шляхами допомагається політичним в'язням і їхнім родинам в Україні. не забувається „бабусь" і садочків в Европі а на місцевому відтинку піклується хворими і самітніми. Важливу працю виконує мистецько-музейна референтура, яка влаштовує виставки народного мистецтва на міжнародних і українських форумах, спонзорує індивідуальні мистецькі виставки, організовує імпрези для придбання експонатів і фондів на потреби Українського Музею, працює над збільшенням членства, добродіїв і меценатів УМ.

Доказом, що молодше покоління гідно перебирає прапор боротьби за права українського народу є діяльність референтури зовнішніх зв'язків. Озброєні високою освітою та знанням мови, вони виступають на форумі преси, телевізії і радіо, стають в обороні прав української людини, спростовують пофальшовану історію, наклепи і збещення доброго імени. Референтура тісно співпрацює з організацією оборони прав людини. Наполегливістю і контактами вони досягнули того, що навчання про Великий голод в Україні є включене в навчальну програму середніх шкіл нюйоркського стейту. Це зразки діяльности певної частини референтур — кожний Відділ згідно з льокальними можливостями старається вложити цеглину в могутню будівлю, якою є СУА.

Помимо всіх осягів є багато недоліків і тяжких до розв'язання проблем. Мабуть, найважливішою з них є факт, що великий відсоток українського жіноцтва є неохоплене організаційною сіткою СУА. Плянується третя жіноча конференція — один із засобів, щоб привернути увагу молодих жінок до позитивної праці внутрі СУА.

У заключному слові перевибрана голова окружної управи Марія Крамарчук так з'ясувала наші напрямні: „Жиймо повним життям громадян прибраної країни, але не забуваймо, хто ми є і чого від нас вимагає наша рідна Батьківщина".

Присутня

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого МУЖА

бл. п.

Володимира Мазура

буде відправлена

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ

в суботу, 4-го червня 1988 р., о год. 8-ій ранком
в українській католицькій церкві
свв. Петра і Павла, 100 Penn St.

Просимо Приятелів і Знайомих згадати Його
у своїх молитвах, мого улюбленого і ніколи незабутнього.

Дружина — ВІОЛА МАЗУР

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Знайомими та Приятелями,
що в понеділок, 23-го травня 1988 р. відійшла у Вічність
наша Дорога
ДРУЖИНА, МАМА

бл. п.

Валентина Туркало

нар. 2-го січня 1922 р. в Києві, Україна.

ПАНАХИДА в четвер, 26-го травня 1988 р. о год. 6-ій веч.
в церкві св. Володимира при 82-ій вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в п'ятницю, 27-го травня 1988 р.
о год. 10-ій ранку в цій самій церкві, звідки Тлінні Останки
будуть перевезені на український православний цвинтар
св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

чоловік — ЗИНОВІЙ
син — ОЛЕГ з дружиною ПОРЕН
син — КОНСТАНТИН
донька — ОЛЕНА з чоловіком ДАВИДОМ БРАДЕСКУ
сестри в Україні

У глибокому смутку ділимося болючою вісткою з нашими
Рідними, Приятелями і Знайомими,
що у вівторок, 10-го травня 1988 р.
по короткій недузі, відійшов у Вічність

бл. п.

ІВАН ТОВПАШ

народжений 1926-го року в Підгайцях, Зах. Україна

ПАНАХИДА була відправлена у четвер, 12-го травня 1988
року в похоронному заведенні Тшаски в Брукліні, Н. Й., а
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в п'ятницю, 13-го травня 1988 р.,
в церкві св. Миколая, а відтак Тлінні Останки Покійного пе-
ревезено на цвинтар св. Карла на Лонг Айленд, Н. Й. (St.
Charles Cemetery, Long Island, N.Y.)

У глибокому смутку:

дочка — АННА

сестри:
МАРІЯ ТИМОЧКО з родиною в Америці
і ОЛЬГА ТИХА з родиною в Україні

брати:
БОГДАН з родиною в Польщі
і ЯРОСЛАВ з родиною в Україні
та ближча й дальша Родина в Америці
й Европі

Пам'яті М. Андрейка

Невіджалуваний відхід у вічність бл. п. Миколи Андрейка спричинив біль у серцях не тільки його ближчої і дальшої родини, але також приятелів, знайомих та численних українських людей, які знали і пам'ятають його як відданого українського патріота, прикладного, християнина-католика, взірцевого батька родини та приятеля людини.

Як уродженець Судової Вишні у Західній Україні, любив розповідати про різні події у своїй родинній місцевості: релігійні, політичні, громадсько-організаційні, культурно-наукові, сільсько-господарські та, особливо, про довколишній чар, яким він так гордився і якого він безмежно любив.

Бувши відданим кооператором і книговодом у даній місцевості, старався завжди бути чесним і справедливим супроти кожного міщанина як рівнож і довколишнього селянина. За його праведність любили його також міщани інших національностей на даному терені та своєю чеснотою і культурною вдачею притягав він багато людей, з якими радо ділився своїми раціональними вчинками.

Був надзвичайно говірливої і товариської вдачі, любив культурно-громадську діяльність та, як вірний член ОУН, вміло вив'язувався в даній активності. Покійний відзначався безмежною пошаною до Бога і був завжди відданий раціоналізмові. Радше вибирав терпіння, ніж іти шляхом неправедних.

Та недовго довелося йому насолоджуватися розкішною принадою його родинної місцевості. Коли воєнна завірюха Другої світової війни викинула з рідних земель тисячі українців, Микола з пекучим болем у серці залишив свою рідну Судову Вишню і опинився з жінкою та дітьми на еміграції. Після довшого перебування в переселенчих таборах Ашафенбурзі та Берхтесгадені у Західній Німеччині, де він займався книговодством харчових відділів, пощастило йому переселитися до Ню Йорку. Тут він жив і працював віддано і чесно для добра своєї родини і української справи, почавши від 50-их років до відходу у вічність.

Після приїзду до ЗСА, покійний Микола включився в ряди ОДВУ і був одним із стовпів цієї організації, займаючи пости члена екзекутиви, скарбника контрольної комісії та члена центральної управи до кінця свого трудолюбивого життя. Слід згадати його труд у розбудові оселі ім. Олега Ольжича та дитячих таборів УЗХ в Лігайтоні, де сліди його праці залишилися нам всім як приємний спомин його відданости українській справі як рівно ж і нашій дітворі.

Було б гріхом тут не згадати його активности в українській організації „Пласт". Вже від юних гімназійних кляс на рідних землях пок. Микола включився в рух пластової ідеї та виявився прикладним пластуном і співорганізатором цієї корисної для української справи організації.

На відозву виснажених воєнним лихоліттям колишніх пластунів, які опинилися в Західній Німеччині, а опісля в ЗСА, включився знову до трудолюбивої йому пластової роботи і став одним з основників куреня ім. Григора Орлика, займаючи становище курінного касира-управителя маєтностями. Почавши від осени 1962 року, під час щорічного влаштування для пластового юнацтва вдалих змагань „Орликіяди", які збирають сотні юнацтва з довколишніх пластових станиць, пок. Микола займався реєстрацією всіх учасників як рівно ж був одним з суддів у інтелектуальному змагу за передові місця куренів, також і гетьманича і гетьманівни. У своїх юних роках та в переплетенні свого різноманітного труду знайшов він мудрість і закохався в її вроді. Зрозумів він, що вона навчає поміркованости, розсудливости, справедливости і мужности і що над них нема нічого кориснішого в людському житті. Ті, що набули її, заприязнюються в Богом і єднаються з Ним завдяки дарам її повчань.

Такий напрям увінчався успіхом його трудолюбивого життя і приніс йому здоровий плід з приводу його праведних вчинків. За це йому буде дана особлива ласка і миліша частка у Господньому храмі, де він зв'язався з вінцем мудрости у вічному і безмежному просторі раювання.

Богдан Пастушак

Проєкт документальних фільмів про події Другої світової війни в Україні

З початком 1988 року в Торонто створився комітет для зібрання матеріялів, а теж фондів для продукції серії документальних фільмів про українців під час Другої світової війни. Цей комітет діє як підкомітет Українського дослідно-документального центру, що первісно під назвою Комітету Дослідження Голоду в Україні продукував успішний документальний кінофільм „Жнива розпачу" про великий голод в Україні 1932-33 рр. До новоствореного фільмового комітету входять: Арко Андрусечко, Остап Винницький, Марко Горбач, Юрій Даревич, Адріян Заброварний, Оксана Закидальська, Оля Калимон, Богдан Колос, Христя Маців, Богдан Онищук і Ліда Палій.

Першими завданнями комітету, над якими розпочалася праця, є зібрати авдіо- та відеозаписи очевидців подій для створення історичного архіву, а теж як підстава для документальних фільмів; зібрати фонди від канадських урядових установ та української громади для архівного і фільмових проєктів; знайти відповідних режисерів, приготовити сценарії і зайнятися конкретною продукцією фільмів.

Варта тут пояснити ціль, якій має служити проєкт: у минулому подіям Другої світової війни було присвячено і надалі присвячується багато уваги в наукових і науково-популярних історичних книжках і документальних фільмах. Багато з них заторкують українські питання, однак ледве чи коли насвітлюються ці питання в правильний спосіб. Річ у тому, що бракує нашого представлення подій, а в той-сам час існує багато безпосередньо проти нас спрямованих, так як, наприклад, совєтських і офіційно польських. Мало часу присвячують цій ділянці наші історики, а залишилося мало часу зібрати хоча найконечніші архівні матеріяли для майбутніх праць. Для порівняння може послужити історія подій 1930-их рр.: українська позиція, що винищення нашого населення і інтелігенції сталінським режимом було цілеспрямованою атакою на нашу націю, була маловідомою до появи таких творів, як фільм „Жнива розпачу", книжки Р. Конквеста „Жнива смутку" чи спогадів М. Долота.

Проєкт стоїть під тематичним наголовком „Проти Гітлера і Сталіна" і включає такі теми: Ситуація в Східній Европі та Україні по Першій світовій війні, зокрема національне питання, стосунки між українцями і росіянами та поляками. Інвазії та окупації нацистами і совєтами в 1939-41 рр., зокрема злочини нацистських окупантів. Підпілля на українських землях. Наступ Червоної армії — втеча і помста. Німецька капітуляція — повоєнна боротьба з підпіллям. Холодна війна і повоєнний резистанс у Східній Европі. Переслідування української меншини в Польщі (акція „Висла"). Сьогоднішня ситуація.

Для покриття такої широкої тематики комітетові потрібно зібрати інтерв'ю з очевидцями подій, так як з провідниками громадських організацій, провідниками та рядовими членами військових формацій УПА, дивізії „Галичина" й інших німецьких військових частин, Червоної армії, з вивезеними на роботу до Німеччини, із засланими до концентраційних таборів і т. п. Комітет прохає осіб, що пережили чи брали участь у згаданих подіях, зголосити свою готовість послужити інформаціями у формі споминів, інтерв'ю чи документів на адресу: Ukrainian Canadian Research & Documentation Centre, WW II Film Committee, St. Vladimir Institute, 620 Spadina Ave, Toronto M5S 2H4; тел.(416) 923-3318, або на телефон: (416) 769-0662 (О. Закидальська).

Конґрес...

(Закінчення зі стор. 1)

зати своєю працею яке важливе було християнство для історії людства.

Посадник Равенни А. Драгоні привітав конгрес в імени міста та сказав, що Равенна має велику честь бути господарем цього з'їзду. Монсіньйор Тоніні з Равенни повідомив присутніх, що попередньої неділі у всіх церквах міста оповіщено про початок конгресу та його історичне значення. Монсіньйор М. Маккарроне, голова Папського інституту релігійних студій у Ватикані, промовляв як особистий представник Папи Івана Павла II. Він привітав українців усіх віровизнань з нагоди їхнього Тисячоліття Християнства і сказав, що Конгрес має духовне й наукове значення. Він говорив про страждання українських християн за свою релігію ще від часів княгині Ольги. Заступник посадника Равенни Ґ. Россі, дорадник у культурних справах, говорив про традиційну ролю Равенни як місця зустрічей між східнім і західнім християнством та відмітив, що славетні мозаїки равенських церков V і VI століть прекрасно ілюструють цю ролю по нинішній день.

Митрополит Максим Германюк з Вінніпеґу привітав зібраних в імені Кардинала Івана М. Любачівського, голови Української Католицької Церкви. Митрополит говорив про тисячоліття як подію великого значення для обох Українських Церков, Католицької і Православної. Він погратулював Українському Науковому Інститутові Гарвардського Університету за задум і організацію конгресу та висловив свою охоту багато навчитись у найближчі дні.

Із словом до присутніх виступив теж видатний український вчений Юрій Шевельов, професор-емерит Колюмбійського університету. Моше Альтбавер; професор-емерит Єрусалимського університету спеціяліст від церковно-слов'янських псалтирів, зацитував з одного псалтира місце, яке відноситься до хрещення Києва в 988 році, кажучи, „дякуємо Богу, що ми дожили відзначення цієї події і можемо таким способом прославляти Бога".

Опісля почалася перша з 12-ох сесій конгресу, зорганізованих тематично. Сесії відбувались протягом наступних сімох днів. Виступило 55 науковців із 11-ох країн — ЗСА, Канади, Італії, Франції, Югославії, Болгарії, України, Мадярщини, Англії, Польщі, Румунії, Західньої Німеччини, Ватикану, Швеції, Греції, Голляндії, Данії, Чехо-Словаччини. Їхні дослідження заторкали такі теми: „Місіонерська фаза", „Християнство на Русі перед 988 роком", „Передача літературної мови і культури", „Византія і давня Русь", „Організація церкви", „Відгомони навернення", „Мовознавчі аспекти", „Ідеологічний аспект", „Правні аспекти", „Проблеми київського наслідництва і спадщини", „Культурні аспекти". Після кожної доповіді була дискусія.

Доповіді й дискусії були в мовах визнаних конгресом: англійській, французькій, німецькій, італійській і українській. Весь хід конгресу характеризувався жвавим обміном інформацій та думок про біжучі й майбутні досліди. Серед слухачів було багато студентів і молодих славістів, які отримали стипендії від УНІҐУ, щоб уможливити їм приїзд до Равенни. Доповіді конгресу будуть опубліковані у спеціяльному томі „Гарвардських Українських Студій", журналі УНІҐУ. Хор Поліфонічного Товариства в Равенні влаштував для учасників концерт хорової музики, спеціяльно підібраної, щоб відзначити Тисячоліття. Багато учасників взяло участь в прогульці по історичних місцях Равенни, як теж у конгресовому бенкеті у Вілля Раґаццена як гості равенської Міської ради.

Впродовж своїх засідань конгрес підкреслював свідомість історичної ваги святкованого ювілею. Самі доповіді й дискусія були на високому науковому рівні.

Очевидним досягненням конгресу в Равенні, є те, що він поширив святкування Тисячоліття Християнства далеко поза українську громаду, на міжнародну наукову арену. У Равенні, в атмосфері старинності, релігійности й пошани всього християнського Тисячоліття Християнства в Україні стало подією, що викликала міжнародне зацікавлення і відзначення високими науковими осягами.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕПАН ПУЩИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн., помер на 82-му році життя. Нар. 1906 року в Брукліні, Н.Й. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку сина Доналдя. Похорон відбувся 9-го квітня 1988 року на цвинтарі св. Івана в Стратфорді, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

ВАСИЛЬ ГОПКО, член УНС Відд. 305-го в Маганой Сиі, Па., помер 31-го березня 1988 року на 68-му році життя. Нар. 13-го травня 1915 року в Трентоні, Па. Членом УНС став 1975 року. Залишив у смутку дружину Гелен. Похорон відбувся 5-го квітня 1988 року на цвинтарі Св. Марії в Магоной Сиі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Маргарита Гентош, секр.

ІВАН САВЧИН, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі" в Чикаґо, Ілл., помер 6-го квітня 1988 року на 78-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Анну з дому Пашко і сина д-ра Роберта Дж. Савчина. Похорон відбувся 9-го квітня 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Дес Плейнс, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

АДЕЛЯ ТВОРЕК (Іващук), член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі" в Чикаґо, Ілл., померла 14-го січня 1988 року на 63-му році життя. Нар. 5-го лютого 1924 року в Чикаґо. Членом УНС стала 1972 року. Залишила у смутку мужа Тому, сина Михайла, внучку Александру і брата Едварда Іващука. Похорон відбувся 18-го січня 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Дес Плейнс, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

АННА ФЕДОРЦІВ СТАТЛІН член УНС Відд. 22-го Т-ва „Добра Воля" в Чикаґо, Ілл., померла 29-го січня 1988 року на 91-му році життя. Нар в Україні. Членом УНС стала 1924 року. Залишила у смутку невістку Гелен Федорців, троє внуків і троє правнуків. Похорон відбувся 3-го лютого 1988 року на цвинтарі Ґетсеман в Міннеаполісі, Мінн.

Вічна Їй Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

ПЕРЛ СЕНСІЙ, член УНС Відд. 7-го ім. Дмитра Капітули в МекАду, Па., помер 14-го квітня 1988 року на 92-му році життя. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку двох синів Мирослава Мазура і Евгена Мазура, семеро внуків і 8 правнуків. Похорон відбувся 16-го квітня 1988 року на цвинтарі Св. Марії в МекАду, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Гелен Словік, секр.

СЕРІЙНА ПРОҐРАМА

У статті Миколи Бараболяка п.з. „У Палестині боротьба за визнання важливого принципу" („Свобода" ч. 90 з 13-го травня ц.р.) треба читати: „Хто з нас не дуже студіює палестинське питання, мав нагоду познайомитись із ним дещо в останньому тижні квітня на серійній програмі телевізійної сітки Ей-Бі-Сі, де з'ясовано проблему досить об'єктивно". — Ред.